

โครงการภูมิ พลังสตรี...พลังรักษ์สิ่งแวดล้อม

การดำเนินโครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างบทบาทและพัฒนาศักยภาพสตรีในการเข้ามามีส่วนร่วมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ท้องถิ่น และของประเทศ เพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมในการพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลบทบาทและศักยภาพของสตรี อันเป็นการกระตุ้นให้สังคมได้ตระหนักในบทบาทของผู้หญิงต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยมีระยะเวลา 4 ปี 3 เดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2557-เดือนธันวาคม 2561

การดำเนินงานโครงการออกเป็นงานเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพบทบาทสตรี 12 พื้นที่เป้าหมายในจังหวัดน่าน และการเผยแพร่ผลงานและส่งเสริมบทบาทของสตรีที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผลการดำเนินงาน

การดำเนินงานเดือนกุมภาพันธ์ 2561 ที่ผ่านมา ได้มุ่งเน้นการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพบทบาทสตรีใน 12 พื้นที่เป้าหมาย ผ่านกระบวนการพัฒนา 3 ประการสำคัญ ได้แก่ การจัดการทรัพยากรป่าไม้ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และการจัดการขยะชุมชน ซึ่งสามารถสรุปผลการดำเนินงานได้ดังนี้

► การเสริมสร้างบทบาทและศักยภาพสตรี

ประเด็นการพัฒนา	กิจกรรมที่ดำเนินการ	ผลที่ได้รับ
1. การจัดการทรัพยากรป่าไม้	สำรวจชุมชนไพร/พืชอาหารพื้นบ้านในป่าชุมชนและบริเวณชุมชนหนองผุก วันที่ 1 และ 3 กุมภาพันธ์ 2561 ณ ป่าชุมชนและบริเวณชุมชนบ้านหนองผุก อ.เชียงกลาง จ.น่าน	- ป่าชุมชนและบริเวณรอบๆ ชุมชนบ้านหนองผุก พบพืชสมุนไพร/พืชอาหารพื้นบ้านมากกว่า 200 ชนิด เช่น สังกรณี เจริญกุลหลาน ดีงัว รางเย็น เอื้องนางหมาย ดาหลา เป็นต้น - ป้ายข้อมูลพืชสมุนไพรที่อยู่ในเรือนเพาะชำ 51 ชนิด - ชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พืชสมุนไพรและพืชอาหารพื้นบ้าน - ระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพรและพืชอาหารพื้นบ้านในพื้นที่ป่าชุมชนและบริเวณชุมชนบ้านหนองผุก - ผู้เข้าร่วม 34 คน เป็นชาย 18 คน หญิง 16 คน
		
	สำรวจจุดตั้งป้ายสื่อความหมายประธานเรียนรู้เส้นทางศึกษาธรรมชาติบ้านหนองผุก วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2561 ณ ป่าชุมชนและบริเวณบ้านหนองผุก อ.เชียงกลาง จ.น่าน	- กำหนดจุดตั้งป้ายสื่อความหมายประธานเรียนรู้ 5 จุด และเพิ่มป้ายความรู้เรื่องแฝก 1 จุด - ระหว่างเส้นทางศึกษาธรรมชาติ จัดทำป้ายติดชื่อต้นไม้สำคัญ 60 ป้าย เช่น ต้นเต็ง ต้นรัง ต้นมะค่า เป็นต้น - ปรับปรุงแนวทางการเดินตามธรรมชาติ ให้มีความสะดวกและปลอดภัยสำหรับผู้มาเยี่ยมชมมากขึ้น - ผู้เข้าร่วม 7 คน เป็นชาย 6 คน หญิง 1 คน

2. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	เยี่ยมชมพื้นที่บ้านมณีพฤกษ์ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2561 ณ บ้านมณีพฤกษ์ อ.ทุ่งช้าง จ.น่าน	- คณะกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร จังหวัดน่าน ได้เข้ามาเยี่ยมชมกิจกรรมกลุ่มท่องเที่ยว โดยชุมชนฯ ตลอดจนแลกเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มท่องเที่ยวฯ และการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวทางการเกษตรสู่กลุ่มนักท่องเที่ยวที่หลากหลายมากขึ้น - ผู้เข้าร่วม 25 คน เป็นชาย 17 คน หญิง 8 คน
-------------------------------------	--	--

	ร่วมพิธีปาดงแซง วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561 ณ บ้านมณีพฤกษ์ อ.ทุ่งช้าง จ.น่าน	- ได้ร่วมเรียนรู้วิธีการดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้ด้วยภูมิปัญญา และประเพณีความเชื่อของกลุ่มชาติพันธุ์ - ได้เห็นการมีส่วนร่วมในการดูแลและอนุรักษ์ทรัพยากรป่าและสิ่งแวดล้อม มาอย่างต่อเนื่องของชุมชน
--	---	--

3. การจัดการขยะชุมชน	เสียงตามสายกลุ่มละอ่อนไร่ไชเคิล... บ้านชาววา สัปดาห์ที่ 65-66 (เดือนกุมภาพันธ์)	- ส่งเสริมการคัดแยกขยะในชุมชนและชุมชนเครือข่ายอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม - สมาชิกกลุ่มละอ่อนไร่ไชเคิล...บ้านชาววา มีทักษะและเทคนิคจากประสบการณ์ในการดำเนินกิจกรรมเสียงตามสายและข้อเสนอแนะของชุมชน
-----------------------------	--	--

ต้อนรับคณะศึกษาดูงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบบ้านขาววา วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2561 ณ บ้านขาววา อ.เชียงกลาง จ.น่าน	- กลุ่มละอ่อนรีไซเคิล ได้พัฒนาศักยภาพ ร่วมต้อนรับคณะศึกษาดูงาน - บ้านขาววาสามารถเป็นจุดศึกษาดูงานการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน จนได้รับการยกย่องเป็นชุมชนตัวอย่างด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนระดับอำเภอ - กลุ่มละอ่อนรีไซเคิล เป็นที่รู้จักเพิ่มขึ้น ในระดับอำเภอและระดับจังหวัด
---	---

►► การเผยแพร่ผลงานและพัฒนาความร่วมมือกับภาคี

โครงการฯ ได้ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมให้เป็นที่รู้จักอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังได้ให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมกับหน่วยงานภาคีในพื้นที่ เพื่อสร้างความร่วมมือในการดำเนินงานและการบูรณาการงานที่เกี่ยวข้องร่วมกัน ดังนี้

- **ร่วมเวทีโครงการป้องกันหมอกควันและไฟป่า** วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2561 ณ บ้านกอก อ.เชียงกลาง จ.น่าน โดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเชียงกลาง โครงการฯ ได้รับทราบการป้องกันหมอกควันและไฟป่า ซึ่งมีประกาศห้ามเผาเป็นเวลา 60 วัน ตั้งแต่วันที่ 15 กุมภาพันธ์ ถึง 15 เมษายน 2561 โดยชุมชนบ้านกอกมีการวางแผนการทำแนวป้องกันไฟป่าในเดือนมีนาคม ทั้งนี้โครงการฯ ได้แลกเปลี่ยนผลการดำเนินงานด้านการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่บ้านกอกที่ผ่านมาและแผนงานในระยะต่อไป
- **ร่วมประชุมปัจจัยแห่งความสำเร็จของการจัดการท่องเที่ยวชุมชน** วันที่ 23-24 กุมภาพันธ์ 2561 โรงแรมมรรักษ์สาขา 2 จ.แพร่ และโฮมสเตย์บ้านนาต้นจั่น จ.สุโขทัย โครงการฯ ได้เจ้าหน้าที่และผู้แทนจากชุมชนบ้านมณีพฤกษ์เข้าร่วมการประชุมครั้งนี้ โดยได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการท่องเที่ยวโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับชุมชน ทั้งนี้แนวทางจากการจัดการท่องเที่ยวของแต่ละท้องถิ่น ตลอดจนจากกรณีตัวอย่างโฮมสเตย์บ้านนาต้นจั่น จ.สุโขทัยสามารถนำมาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการกลุ่มท่องเที่ยวและต่อยอดการพัฒนากลุ่มโฮมสเตย์บ้านมณีพฤกษ์

►► แผนการดำเนินงานระยะต่อไป

ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานและขับเคลื่อนกระบวนการในระดับชุมชนเป้าหมายให้เกิดการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชุมชนที่เหมาะสมด้วยกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพชุมชนในประเด็นต่างๆ ที่จำเป็นไปพร้อมกัน โดยได้กำหนดแผนงานและกิจกรรมสำหรับการดำเนินงานในระยะต่อไปดังนี้

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	พื้นที่/กลุ่มเป้าหมาย	ระยะเวลา*	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพสตรีในพื้นที่เป้าหมาย				
1) การจัดการทรัพยากรป่า				
ติดตามความก้าวหน้าการยื่นเอกสารจดทะเบียนป่าชุมชน	1) เพื่อติดตามการขึ้นทะเบียนป่าชุมชน และแลกเปลี่ยนแนวทางแก้ปัญหาหารือกับสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 13 (แพร่) 2) เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อโครงการการจัดการป่าชุมชน	สถานที่ หอประชุมบ้านแคว้ง กลุ่มเป้าหมาย ผู้นำชุมชน บ้านป่าเลา บ้านกอก และคณะกรรมการป่าชุมชนบ้านแคว้ง บ้านโฮหลวง และบ้านเกวต	3 มีค.61	- แนวทางและข้อสรุปที่ชัดเจนในการยื่นเอกสารขึ้นทะเบียนป่าชุมชน (หมู่บ้านเป้าหมายและขยายผล) ที่ผ่านมา - แนวเขตป่าชุมชนที่ชัดเจนและถูกต้อง ที่สามารถขึ้นทะเบียนป่าชุมชนได้ - ชุมชนมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากการดูแลรักษาป่าชุมชน
การทำแนวป้องกันไฟป่า	1) เพื่อป้องกันไฟป่าลูกกลามในช่วงฤดูแล้งที่จะมาถึง 2) เพื่อใช้เป็นเส้นทางตรวจการณ์ระวังไฟป่า	สถานที่ ป่าชุมชนบ้านหนองผูก บ้านกอก บ้านไร่ไทรงาม และบ้านแคว้ง กลุ่มเป้าหมาย ผู้นำและคณะกรรมการป่าชุมชน	มีค.61	ป้องกันและลดปัญหาการเกิดไฟป่า
2) การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์				
ทบทวนแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจากการร่วมประชุมปัจจัยแห่งความสำเร็จของการท่องเที่ยวชุมชนและทัศนศึกษาโฮมสเตย์ต้นนาป่าจัน	1) เพื่อสรุปผลและแนวทางที่สามารถนำมาพัฒนาชุมชนจากการร่วมประชุมฯ 2) เพื่อทบทวนและประเมินการจัดการที่พักโฮมสเตย์ กลุ่มท่องเที่ยวฯ	สถานที่ ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวบ้านมณีพฤกษ์ กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านมณีพฤกษ์	3 มีค.61	- แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน - แนวทางการบริหารจัดการโฮมสเตย์

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	พื้นที่/กลุ่มเป้าหมาย	ระยะเวลา*	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
กิจกรรมลานวัฒนธรรม บ้านมณีพุกษ์	เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ และประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกของกลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านมณีพุกษ์	สถานที่ บ้านมณีพุกษ์ กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านมณีพุกษ์	10-11 มีค. 61	- สมาชิกกลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านมณีพุกษ์ได้รับการพัฒนาศักยภาพ และเกิดการพัฒนากิจกรรมกลุ่มอย่างต่อเนื่อง - กิจกรรมและผลิตภัณฑ์ของกลุ่มท่องเที่ยวฯ ได้ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่อย่างกว้างขวาง
3) การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน				
เสียงตามสายดีเจนน้อย	1) เพื่อประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการคัดแยกขยะและกระตุ้นการมีส่วนร่วมของชุมชนผ่านกลไกเยาวชน 2) เพื่อสร้างจิตสำนึกในการทิ้งขยะและการคัดแยกก่อนทิ้ง	สถานที่ บ้านขาววา บ้านป่าเลา และบ้านภูแหน กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มละอ่อน ไร่โซเคิล...บ้านขาววา กลุ่ม 3R บ้านภูแหน และกลุ่มรวมพลคนรักฯ สิ่งแวดล้อมบ้านป่าเลา	มีค. 61	- ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการคัดแยกขยะในชุมชน - เครือข่ายกระตุ้นการมีส่วนร่วมของชุมชนผ่านกลไกเยาวชน
ศึกษาองค์ประกอบขยะ	1) เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลองค์ประกอบขยะของบ้านขาววาตั้งแต่เริ่มกิจกรรมจนถึงปัจจุบัน 2) เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมชุมชนในระยะต่อไป	สถานที่ บ้านขาววา กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มละอ่อนไร่โซเคิล ผู้นำชุมชน และคณะกรรมการกลุ่มขยะทองคำแก่น	21 มีค.61	- ข้อมูลขยะชุมชนแต่ละประเภท - แนวทางการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมชุมชน
ถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมชุมชน	1) เพื่อส่งเสริมการคัดแยกขยะจากกิจกรรมหาดขาววา 2) เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจผู้ประกอบการร้านค้าลดการเกิดขยะและงดใช้โฟมในกิจกรรมหาดขาววา	สถานที่ บ้านขาววา กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มละอ่อนไร่โซเคิล ผู้นำชุมชน คณะกรรมการกลุ่มขยะทองคำ และผู้ประกอบการร้านค้า	มีค.61	- แนวทางการจัดการขยะจากกิจกรรมหาดขาววา - การมีส่วนร่วมของกลุ่มละอ่อนและชุมชนในการลดปริมาณขยะจากกิจกรรมหาดขาววา - การเฝ้าระวังและลดปัญหาขยะจากโฟม

หมายเหตุ: * ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม